

Текст неофіційного перекладу рішення:

Обставини справи

Справа стосувалася скарги заявника на те, що його було піддано суду та покарано двічі за одне й те саме правопорушення на транспорті. Вперше заявник був визнаний винним за проступок, що полягав у перевищенні швидкості, пізніше – в рамках кримінального провадження за спричинення ДТП зі смертю потерпілого. Заявника було оштрафовано в рамках першого провадження та призначено покарання у вигляді позбавлення волі в другому.

У жовтні 2004 року заявник, який перевищив допустиму швидкість руху на автомобілі, спричинив дорожньо-транспортну пригоду, внаслідок якої потерпіла особа загинула.

У липні 2006 року суд із розгляду незначних правопорушень призначив заявникові штраф за перевищення швидкості, керування несправним автомобілем та залишення місця події без інформування поліції. Суд також призначив заявникові позбавлення права керувати транспортними засобами на 6 місяців та проставленням 5 балів у його водійському посвідченні.

Тим часом прокуратура у червні 2005 року пред'явила заявникові обвинувачення у спричиненні ДТП зі смертельним наслідком. У березні 2011 року міський суд визнав заявника винним та призначив йому покарання у вигляді 1 року та 6 місяців позбавлення волі. Рішення суду було підтримане судом апеляційної інстанції, а апеляційний суд відхилив аргумент заявника про те, що його вже було покарано судом із розгляду незначних правопорушень.

Апеляційний суд зауважив, що цей злочин, який спричинив небезпеку в умовах дорожнього руху, однак у кінцевому підсумку загибелі не було, був класифікований як незначне правопорушення, а тому по суті заявникові не було пред'явлено того самого обвинувачення.

Скарги заявника до Верховного та Конституційного судів були відхилені.

Оцінка Суду

ЄСПЛ знову нагадав, що предметом статті 4 Протоколу № 7 до Конвенції є запобігання несправедливості обвинувачення чи покарання особи двічі за одне й те саме правопорушення. Передбачена цією статтею заборона стосувалась обвинувачення чи судового розгляду другого «правопорушення», оскільки останнє виникає у зв'язку з ідентичними фактами чи фактами, що по суті є одними й тими ж.

Обставини, за яких заявника було покарано в межах провадження щодо незначних правопорушень, стосувалися керування несправним автомобілем та залишення місця події без повідомлення і не охоплювались подальшими кримінальними

обвинуваченнями, а тому не могли по суті розглядатись як ті самі обставини, за яких заявника пізніше було покарано в рамках кримінального провадження.

Перевищення швидкості руху було ключовим у рамках провадження з незначних правопорушень та важливою складовою кримінального обвинувачення і засудження заявника в рамках кримінального провадження щодо ДТП зі смертельним наслідком.

Паралельні провадження, як у цьому разі, не виключаються згідно зі статтею 4 Протоколу № 7 до Конвенції за умови, що вони «достатньо тісно пов'язані по суті та в часі» з тим, щоб продемонструвати, як вони формують комплексний і послідовний підхід до протиправного діяння.

У справі заявника Суд установив, що провадження та покарання сформували єдине та пропорційне ціле.

Крім цього, провадження проти заявника були взаємодоповнюючими. Провадження з незначних правопорушень було направлено на розгляд з приводу недотримання заявником правил дорожнього руху, а саме дозволеної швидкості руху, та дотримання громадської безпеки, тоді як у кримінальному провадженні було розглянуто покарання заявника за наслідки перевищення ним дозволеної швидкості – смерті пішохода.

До того ж заявник міг передбачити, що такі двоєдині каральні провадження могли бути порушені стосовно нього. За національним законодавством заподіяння смерті внаслідок ДТП не може бути предметом розгляду в рамках провадження з незначних правопорушень. Поєднання обох видів проваджень (незначне та кримінальне) було частиною заходів, що звично застосовувалися на той час для накладення санкцій за недотримання правил безпеки дорожнього руху і за небезпечне водіння, що спричинило смерть потерпілого.

Крім цього, два етапи проваджень були розпочаті практично одночасно, тривали паралельно протягом більше 14 місяців, до червня 2006 року, коли рішення про призначення покарання в рамках провадження щодо незначних правопорушень набрало законної сили. Кримінальне провадження щодо заявника розглядалось упродовж 6 років і 10 місяців в межах чотирьох рівнів юрисдикції, протягом періоду, що не був достатнім для того, що роз'єднати в часі обидва види проваджень.

Зрештою, ЄСПЛ дійшов висновку, що мав місце достатній рівень взаємодії між двома судами в обох провадженнях і що взяті разом призначені покарання не становили для заявника надмірного тягаря, а обмежилися лише тим, що було суворо необхідним з огляду на тяжкість правопорушення. Фактично заявникові призначили покарання у вигляді 1 року і 6 місяців позбавлення волі, тоді як максимальний строк покарання за спричинення ДТП зі смертельним наслідком становив 5 років.

Тому Суд не встановив зловживань з боку права держави у застосуванні покарання. Він не дійшов висновку, що заявникові була заподіяна будь-яка непропорційна шкода в результаті дублювання проваджень і покарань. Навпаки, вони були частиною комплексної системи покарань за національним законодавством за недотримання правил безпеки дорожнього руху, що призвело до ДТП зі смертельним наслідком.

Висновок

Відсутність порушення статті 4 Протоколу № 7 до Конвенції (право не бути притягненим до суду або покараним двічі).

Рішення в цій справі ухвалене Палатою 8 жовтня 2020 року і набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.